

Lausunto

18.8.2026

 VN/18678/2026
 VN/18678/2026-VM-17

Työ- ja elinkeinoministeriö

Valtiovarainministeriön lausunto ehdotuksesta valtio- neuvoston asetukseksi valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkei- siin vuosina 2026-2028

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoja ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin vuosina 2026-2028. Asetusluonnoksen taustalla on pääministeri Petteri Orpon hallituksen julkisen talouden suunnitelman vuosien 2027–2030 kehyspäättöksen yhteydessä tehty linjaus, jonka mukaan hallitus toteuttaa korkean nuorisotyöttömyyden kaupungeissa sekä kuudessa suurimmassa kaupungissa naapurustoihin ja kaupungin eri osiin kohdistuvan pilotin nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi. Vuoden 2026 valtion toisessa lisätalousarviossa on myönnetty noin 14,8 miljoonan euron määräraha. Lisäksi KEHA-keskuksen ja Uudenmaan elinvoimaketuksen hallinnollisiin kustannuksiin on varattu toisessa lisätalousarviossa 225 000 euroa.

Valtiovarainministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa.

Valtiovarainministeriö pitää tavoitetta nuorten työllisyyden edistämistä tärkeänä. Valtiovarainministeriö muistuttaa kuitenkin, että hallitusohjelman mukaisesti kuntien tehtävien rahoituksessa tulisi painottaa valtionavustusten sijaan yleiskatteellista valtionosuusrahoitusta.

Valtionavustuksen tarkoituksena olisi kattaa kustannuksia, jotka aiheutuvat kaupungeille nuorten työllisyyttä edistävien hankkeiden järjestämisestä. Kaupunkien tulisi esittää suunnitelma avustusestämäärärahan käytöstä. Valtiovarainministeriö pitää ongelmallisena sitä, ettei asetustuonnoksessa käytännössä kohdenneta avustusta tarkemmin, vaan asetustuonnos on laadittu hyvin yleisellä tasolla ja käytännön toteutus jää kokonaan kaupunkien vastuulle.

Hakukelpoisia kaupunkeja, joille valtionavustusta voitaisiin myöntää, olisivat asetustuonnoksen mukaan Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere, Oulu, Pori, Lahti, Kuopio, Jyväskylä ja Joensuu. Perustelu-uistiossa tulisi perustella tarkemmin, miksi juuri mainitut kaupungit on valittu rahoituksen saajiksi.

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota siihen, että avustuksen määrä olisi 100 prosenttia. Muistio-uonnoksessa mainitaan valtionavustustlain 6 §:n 1 momentti, jonka mukaan muu kuin valtionavustustlain 5 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettu valtion talousarviosta tai talousarvion ulkopuolella olevasta valtion rahastosta myönnettävä valtionavustus ei saa kattaa valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyttää määrää, jollei valtionavustuksen myöntämisen tavoitteiden saavuttamiseksi välttämättömistä ja perustelluista syistä muuta

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

johdu. Perustelumuistioluonnoksessa kuitenkin perustellaan ainoastaan se, miksi toiminta tai toiminnan tarkoitus ovat tärkeitä. Valtiovarainministeriö katsoo, etteivät nämä perustelut ole riittäviä, vaan tulisi perustella, miksi nimenomaan 100 prosentin valtionavustus on välttämätön tavoitteiden saavuttamiseksi. Valtiovarainministeriö katsoo myös, että riski yli 100 prosentin valtionavustuksesta (samojen toimien rahoittaminen asetusluonnoksen mukaisella erityisavustuksella ja valtionosuusrahoituksella) hälvenisi sillä, että valtion rahoitusosuus tässä avustuksessa olisi esimerkiksi korkeintaan 70-75 %.

Valtiovarainministeriö kiinnittää lisäksi huomiota siihen, ettei avustuksen saavilta kaupungeilta edellytettäisi asetusluonnoksen mukaan minkäänlaista jälkikäteistä raportointia avustuksen käytöstä. Valtionavustuslain 15 §:n mukaan "valtionapuviranomaisen on huolehdittava valtionavustuksen asianmukaisesta ja riittävästä valvonnasta hankkimalla valtionavustuksen käyttö- ja seurantatietoja sekä muita tietoja samoin kuin tekemällä tarvittaessa tarkastuksia". Perustelumuistiossa tulisi kuvata, miten työ- ja elinkeinoministeriö aikoo toteuttaa tätä tehtävää, jos mitään raportointia ei vaadita.

Muistioluonnoksen mukaan hankkeiden tarkoituksen puitteissa järjestetyt palvelut voisivat olla sellaisia, että niihin myönnettäisiin työvoimaviranomaisen harkinnan perusteella kulukorvausta työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 103 §:n 3 momentin perusteella. Jos kulukorvausta myönnettäisiin, tästä aiheutuisi myös kulukorvauksen määrää vastaavia kustannuksia kaupungille. Valtiovarainministeriö toteaa, että avustuksella järjestettävästä palvelusta aiheutuvat harkinnanvaraisen kulukorvauksen kustannukset tulisi katsoa hankkeen toteuttamisesta aiheutuviksi kustannuksiksi.

Kuntalain (410/2015) 11–13 §:ssä säädetään valtion ja kuntien neuvottelumenettelystä. Valtion ja kuntien neuvottelumenettelyyn kuuluu kuntien toimintaa, taloutta ja hallintoa koskevien asioiden käsitteily valtiovarainministeriön yhteydessä toimivassa kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan esitys tulee käsitellä kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Mika Niemelä

Jakelu

TEM Työ- ja elinkeinoministeriö
TEM AKO Säädosvalmistelu ja juridinen tuki, Riku Hurme
TEM AKO Säädosvalmistelu ja juridinen tuki, Anna Kettunen
TEM AKO Työllisyyden edistäminen ja kohtaanto, Janne Savolainen

Tiedoksi

VM BO Finanssipolitiikan yksikkö, Armi Liinamaa
VM KAO Hallinto ja talous, Kirsi Hyttinen

VN/18678/2026-VM-17

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: